

Eén dag Siméa-congres door de ogen van de redactie. Lunteren, zonnig, zoals zo vaak tijdens de congressen van Siméa. De grote zaal stroomt vol. Het begin is anders dan anders. Geen openingstoespraak door de voorzitter, maar een gedicht. Het gaat over wat mensen bindt en over de rol van taal daarbij. Als je elkaar kent versta je elkaar beter. En betekent Siméa niet: 'Elkaar verstaan'? Op verzoek maken alle deelnemers zich kenbaar: de logopedisten, de groepsleiders, de leerkrachten, de ambulante begeleiders, de leidinggevendenden, etc. Elkaar leren kennen om elkaar te verstaan. Zo start je een congres over de kracht van taal, is de mening van de congrescommissie.

Congres Siméa *over de kracht van taal*

Allereerst krijgen de congresgangers te horen over taal en gedrag. Em. prof. dr. Ina van Berckelaer-Onnes vertelt over de onlosmakelijke verbondenheid tussen die twee. Er bestaat volgens haar een hoge correlatie tussen gedragsproblemen en het niveau van taal bij kinderen met een verstandelijke beperking en/of autisme. Communicatie met behulp van taal is nodig om het gedrag van anderen te kunnen duiden, om na te gaan of je het gedrag van de ander goed geïnterpreteerd hebt. Daarnaast stuurt taal ons handelen en daarmee beïnvloeden we ons gedrag door middel van taal. Voorzien van illustratieve videobeelden, benadrukte Van Berckelaer nog eens dat het onderwijsaanbod op cluster 2 scholen uitstekend past bij kinderen met autisme. Aandacht voor taal en duidelijke kaders spelen daarbij een rol. Bij veel personen met autisme staat de gebrekkige taalvaardigheid, zowel in receptieve als in expressieve zin, voorop. Als we ons inspannen om eenduidig en helder met hen te communiceren en ons taalaanbod nog beter op de ander afstemmen, vergroot dat de ontwikkelingskansen en het welzijn van kinderen met autisme aanzienlijk.

TAAL IS EEN UITERMATE SUBTIEL INSTRUMENT WAARMEE WE ELKAAR KUNNEN BEÏNVLOEDEN

Posters

Een korte koffiebreek en vervolgens naar de workshops. In de hal staan posters opgesteld. En in de congresmap zit een beoordelingsformulier. Ieder mag vertellen wat hij of zij van de posters vindt.

Collega's die iets nieuws ontwikkeld hebben, presenteren dat. Bijvoorbeeld de poster over 'Zien en Begrijpen', woordenschatontwikkeling. En verder: hoe stimuleer je

de communicatie met doofblinden? Hoe ga je om met de taalvaardigheden van autistische kinderen? Je kunt de uitslagen van de Taaltest voor Kinderen nu ook digitaal verwerken. Straks nog even goed kijken en beoordelen, denken de meeste congresgangers. Een mooi initiatief van de congrescommissie. Het is belangrijk elkaar te laten zien waar we goed in zijn en de gelegenheid te scheppen dat we op verschillende manieren kennis kunnen delen. Nu snel naar de workshops.

Taal als beïnvloedingsinstrument

Na de lunch is de grote zaal voor Roos Vonk, hoogleraar sociale psychologie aan de Radboud Universiteit. Ze houdt een betoog met als thema: "Waar taal stuurt, zullen mensen volgen."

Taal is volgens haar een uitermate subtiel instrument waarmee we elkaar kunnen beïnvloeden. Ongemerkt zorgt bijvoorbeeld het geven van complimenten voor beïnvloeding. Vonk spreekt over bedoelde en onbedoelde beïnvloeding, over het bewust gebruiken van taal als instrument om te overtuigen. Eigenlijk komt de taal bij alles kijken. En de manier waarop vragen worden gesteld, de intonatie, de woordkeus hebben ook hun invloed op de mate van beïnvloeding van de een op de ander. Stel je ziet een plaatje van een vrouw, een man en een deegroller. Iedereen kan zo'n plaatje anders interpreteren. Echter door het gebruik van verschillende soorten werkwoorden (beschrijvend, interpretatief, [gevoels] toestandswoord) kun je de luisteraar als het ware een interpretatie opdringen. Bij het genoemde plaatje kun je denken aan de vrouw die de man met de deegroller slaat, de vrouw die de man met de deegroller bedreigt of de vrouw die de man haat.

Wat deze kennis voor onze omgang met kinderen, ouders en collega's betekent, zal iedereen vervolgens in de praktijk

ontdekken. Het wordt ons duidelijk dat we de kracht van taal niet moeten onderschatten. Het bewust gebruiken van taal kan ons helpen om onze doelen te bereiken. In ons taalaanbod op de scholen, in onze gesprekken met ouders en cliënten, in onze samenwerking met collega's.

Carrousel

Voor de algemene ledenvergadering later op de middag wordt iedereen, lid of geen lid, spontaan uitgenodigd. Het bestuur tracht het gedrag van de aanwezigen nu niet met taal maar met lekkernijen te beïnvloeden. En het werkt. In een carrouselvorm geven de aanwezigen hun mening en leveren ze hun ideeën aan over wat Siméa voor leden en niet-leden kan betekenen. Iedereen wil vervolgens naar de volgende stap in de carrousel en dus naar de volgende lekkernij. Het levert het bestuur veel informatie op.

Ter inleiding vertelt het bestuur van Siméa dat het belangrijkste doel van de vereniging is: informatie uitwisselen en kennis delen. Momenteel is 15% van alle mensen, werkzaam in onderwijs, begeleiding en zorg aan kinderen en volwassenen met een auditieve en/of communicatieve beperking lid van Siméa. De vereniging vindt dat te weinig om de doelstellingen te kunnen halen. Het percentage

moet dus omhoog. Op een aantal flapovers kunnen de aanwezige leden alles kwijt waarmee het bestuur de vereniging beter op de kaart kan zetten. Al discussiërend ontstaan er lange lijsten met tips, adviezen en prioriteiten.

Daarnaast wordt ruimte gereserveerd voor het delen van ervaringen met Passend Onderwijs. Diverse diensten voor ambulante begeleiding zoeken de samenwerking met de andere clusters om de AB effectiever in te zetten. In de samenwerkingsverbanden WSNS (Weer Samen Naar School) wordt met alle partners overlegd over de toekomst van het cluster 2 onderwijs in die regio. Sommige SO- of VSO-scholen richten binnen het regulier onderwijs speciale cluster 2 afdelingen in of detacheren leraren of ambulante begeleiders naar die scholen.

De congrescommissie wordt uiteraard in het zonnetje en de bloemetjes gezet. Ook dit jaar een groot aanbod van hoge kwaliteit en een tevreden groep deelnemers.

En... Wilt u weten wie de Posterprijs heeft gewonnen? Kijkt u op pagina 22 van dit blad.

FRANS MOLLEE